Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (neljas koda)

16. september 2013 *

Konkurents — Keelatud kokkulepped — Vannitoa seadmete ja sisustuse Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria turg — ELTL artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 rikkumise tuvastamise otsus — Hinnatõusude kooskõlastamine ja tundliku äriteabe vahetamine — Kaitseõigused — 2002. aasta koostööteatis — Õigusvastasuse vastuväide — Mõiste „keelatud kokkulepe" — Trahvisumma arvutamine — 2006. aasta suunised trahvide arvutamise meetodi kohta — Raskus — Lisasumma koefitsient

Kohtuasjas T-376/10,

Mamoli Robinetteria SpA, asukoht Milano (Itaalia), esindajad: advokaadid F. Capelli ja M. Valcada,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Castillo de la Torre, A. Antoniadis ja L. Malferrari, keda abistasid advokaadid F. Ruggeri Laderchi ja A. De Matteis, hiljem F. Ruggeri Laderchi,

kostja,

mille ese on esimese võimalusena nõue tühistada hageja osas komisjoni 23. juuni 2010. aasta otsus K(2010) 4185 (lõplik) ELTL artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/39.092 – Vannitoa seadmed ja sisustus) ning teise võimalusena nõue tühistada hagejale määratud trahv või vähendada seda,

ÜLDKOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees I. Pelikánová, kohtunikud K. Jürimäe (ettekandja) ja M. van der Woude,

kohtusekretär: vanemametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. septembri 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse [1]

[...]

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

1 — Esitatakse vaid need käesoleva kohtuotsuse punktid, mida Üldkohus peab vajalikuks.

Menetlus ja poolte nõuded

[...]

Õiguslik käsitlus

[…]

Esimese võimalusena esitatud vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõue

[…]

Teine väide, et 2002. aasta koostööteatis on õigusvastane

45 Hageja märgib, et vaidlustatud otsus rajaneb tervikuna teabel, mis saadi vastavalt 2002. aasta koostööteatisele esitatud Masco taotluse alusel. See teatis on aga õigusvastane, kuna EÜ asutamislepingu ega määruse nr 1/2003 ükski õiguslik alus ei luba komisjonil anda ebatüüpilise akti alusel täielikku või osalist kaitset trahvide eest ettevõtjale, kes osales rikkumises, mille eest teisi ettevõtjaid karistati tema poolt rikkumisest teatamise tõttu. Pealegi kujutab sellise kaitse andmine tänu teiste ettevõtjate tegevusest teatamisele võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist. Lisaks leiab hageja, et kuna ainult liidu seadusandjal on õigus – nagu see on väidetavalt ka liidu liikmesriikides – otsustada võtta vastu programm, mille eesmärk on premeerida ettevõtjate koostöö eest, rikkus komisjon 2002. aasta koostööteatist vastu võttes võimude lahususe põhimõtete ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (ELT 2010, C 83, lk 389) ette nähtud läbipaistvuse ja hea halduse põhimõtteid.

46 Komisjon vaidleb sellele väitele vastu.

47 Kõigepealt tuleb nentida, et kuigi hageja ei esita formaalselt ELTL artikli 277 tähenduses 2002. aasta koostööteatise õigusvastasuse vastuväidet, on tema väite eesmärk siiski sisuliselt vaidlustatud otsuse tühistamine põhjusel, et selle aluseks on nimetatud teatis, mis on väidetavalt õigusvastane. Neid asjaolusid arvestades tuleb esmalt analüüsida hageja esitatud õigusvastasuse vastuväite vastuvõetavust ja seejärel, juhul kui see on vastuvõetav, kas nimetatud vastuväide on põhjendatud.

– Õigusvastasuse vastuväite vastuvõetavus

48 Kõigepealt olgu meenutatud, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale väljendab ELTL artikkel 277 üldpõhimõtet, mis tagab igale menetlusosalisele õiguse vaidlustada neid otseselt ja isiklikult puudutava otsuse tühistamiseks institutsioonide selliste varasemate aktide kehtivus, mis – isegi kui need ei ole määruse kujul – on vaidlustatud otsuse õiguslikuks aluseks, kui menetlusosalistel ei olnud õigust esitada otse ELTL artikli 263 alusel hagi aktide vastu, mis toovad nende suhtes kaasa õiguslikke tagajärgi, ilma et neil oleks olnud võimalus taotleda vastavate aktide tühistamist (vt selle kohta Euroopa Kohtu 6. märtsi 1979. aasta otsus kohtuasjas 92/78: Simmenthal *vs.* komisjon, EKL 1979, lk 777, punktid 39 ja 40, ning Üldkohtu 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-23/99: LR AF 1998 *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1705, punkt 272).

49 Kuna ELTL artikli 277 eesmärk ei ole võimaldada poolel vaidlustada mis tahes üldakti kehtivust mis tahes hagi puhul, siis üldakt, mille õigusvastasust väidetakse, peab olema hagi esemeks olevale juhtumile otseselt või kaudselt kohaldatav ning vaidlustatud üksikotsuse ja kõnealuse üldakti vahel peab olema otsene õiguslik seos (Euroopa Kohtu 13. juuli 1966. aasta otsus kohtuasjas 32/65: Itaalia

vs. nõukogu ja komisjon, EKL 1966, lk 563, 594; Üldkohtu 26. oktoobri 1993. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-6/92 ja T-52/92: Reinarz *vs*. komisjon, EKL 1993, lk II-1047, punkt 57, ja 29. novembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-64/02: Heubach *vs*. komisjon, EKL 2005, lk II-5137, punkt 35).

50 Mis puudutab 2002. aasta koostööteatist, siis esiteks tuleb märkida, et komisjon näeb selles ühelt pool üldiselt ja abstraktselt ette tingimused, mida ettevõtjad peavad täitma, et ELTL artikli 101 rikkumiste eest määratud trahve täielikult või osaliselt vähendataks (nimetatud teatise punktid 8–27), ning teiselt poolt, et nimetatud teatis tekitab ettevõtjatel õiguspäraseid ootusi (vt nimetatud teatise punkt 29).

51 Teiseks, kuigi on tõsi, et komisjon ei võtnud vaidlustatud otsust vastu 2002. aasta koostööteatise alusel, kuna selle otsuse alus on määruse nr 1/2003 artikkel 7, on kindel ka see, et just esiteks 2002. aasta koostööteatise raames esitatud Masco taotluse alusel (vaidlustatud otsuse põhjendus 128) sai komisjon teavet, mis võimaldas ta kontrollid läbi viia, ning teiseks muude ettevõtjate nagu Grohe ja Ideal Standardi trahvisumma vähendamise taotluse alusel sai komisjon vähemalt osaliselt koguda teavet ja tõendeid, mille tulemusel ta vaidlustatud otsuse vastu võttis.

52 Järelikult on käesolevas asjas vaidlustatud otsuse ja 2002. aasta koostööteatise näol üldakti vahel otsene õiguslik seos. Arvestades, et hagejal ei olnud võimalik paluda 2002. aasta koostööteatise kui üldakti tühistamist, võib selle suhtes esitada õigusvastasuse vastuväite.

53 Järelikult on hagejate esitatud 2002. aasta koostööteatise õigusvastasuse vastuväide vastuvõetav.

– Sisulised küsimused

54 Olgu meenutatud, et nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 esimene määrus [EÜ] artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3) artikli 15 lõige 2, nüüd määruse nr 1/2003 artikli 23 lõige 2, sätestab, et „[k]omisjon võib otsusega määrata ettevõtjatele […] trahvi […], kui need tahtlikult või hooletusest rikuvad [ELTL] artikli[t] [101] või artiklit [102]”.

55 Vastavalt kohtupraktikale ei loetle määruse nr 17 artikli 15 lõige 2 ammendavalt kriteeriume, mida komisjon võib trahvisumma kindlaksmääramisel arvesse võtta. Seetõttu võib ettevõtja tegevus haldusmenetluses olla üks tegur, mida tuleb trahvi kindlaksmääramisel arvesse võtta (vt selle kohta Euroopa Kohtu 16. novembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-298/98 P: Finnboard *vs*. komisjon, EKL 2000, lk I-10157, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika). Sellega seoses on oluline rõhutada, et 2002. aasta koostööteatise raames ettevõtjate trahvi täieliku või osalise vähendamise eesmärk on lihtsustada komisjonil salajastes keelatud kokkulepetes osalevate ettevõtjate väljaselgitamist ja nende karistamist. Neid asjaolusid arvestades võis komisjon määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 kohaselt läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise tagamiseks määratleda tingimused, mille kohaselt võidakse kõikide komisjoniga koostööd tegevate ettevõtjate trahve täielikult või osaliselt vähendada.

56 Eeltoodud tõdemust arvestades tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hageja argument, mille kohaselt sisuliselt ei olnud komisjonil 2002. aasta koostööteatise vastuvõtmiseks õiguslikku alust.

57 Edasi, osas, milles hageja väidab ka seda, et 2002. aasta koostööteatis rikub võimude lahususe põhimõtet, tuleb see argument põhjendamatuse tõttu tagasi lükata. Nimelt, nagu eespool punktis 55 nenditud, oli komisjonil määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 alusel pädevus vastu võtta teatis, mis näeb ette tingimused, mida võidakse arvesse võtta tema määratava trahvisumma kindlaksmääramisel. Sellega seoses tuleb hageja argument, et paljudes liidu liikmesriikides on seadusandja vastu võtnud sarnased kehtivad programmid, tulemusetuna tagasi lükata. Nimelt, isegi kui see nii oleks, ei mõjuta see tõdemust, et määruse nr 17 artikli 15 lõige 2 on õiguspärane õiguslik alus, mis lubas komisjonil 2002. aasta koostööteatise vastu võtta.

58 Lisaks tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hageja argumendid, mille kohaselt rikub 2002. aasta koostööteatis läbipaistvuse ja hea halduse põhimõtteid. Nimelt esiteks, kuna 2002. aasta koostööteatis on Euroopa Liidu Teatajas avaldatud akt, milles on kehtestatud tingimused, mille korral komisjon kohustub ettevõtjate trahve täielikult või osaliselt vähendama, ei riku ta – vaid otse vastupidi – aitab selles valdkonnas komisjoni otsustuspraktika läbipaistvusele kaasa. Teiseks, kuna teatises esitatakse raamistik komisjoni uurimise käigus tehtava koostöö kompenseerimiseks sellistele ettevõtjatele, kes osalevad või on osalenud liidu huve kahjustavates salajastes kartellides, ei ole see teatis mitte ainult hea halduse põhimõttega kooskõlas, vaid on ka näide sellest.

59 Viimaseks, mis puudutab hageja argumenti, nagu ta täpsustas selle sisu menetlust korraldavate meetmete vastuseks esitatud kirjalikes seisukohtades ja kohtuistungil Üldkohtu esitatud küsimuste suulistes vastustes, st mille kohaselt 2002. aasta koostööteatis rikub võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna see annab eelise suurtele ettevõtjatele, tuleb see põhjendamatuse tõttu tagasi lükata. Nimelt piisab, kui tõdeda, et nimetatud teatises ette nähtud eeliseid on võimalik saada vastutasuks selles kehtestatud kohustustele kõikidel ettevõtjatel, kes soovivad komisjoniga koostööd teha, ilma et selles osaleda soovivaid ettevõtjaid diskrimineeritaks suuruse alusel. Sellega seoses ei tõenda hageja mingil moel, et samas olukorras olevaid ettevõtjaid koheldakse ebavõrdselt või et vastupidi erinevates olukordades olevaid ettevõtjaid koheldakse vääralt samamoodi.

60 Seetõttu tuleb teine väide osaliselt põhjendamatuse tõttu ja osaliselt tulemusetuna tagasi lükata.

[...]

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (neljas koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Jätta Mamoli Robinetteria SpA kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 16. septembril 2013 Luxembourgis.

Allkirjad